
AKAİD
DERS NOTLARI

3.ÜNİTE

ALLAH'A İMAN

ABDULKERİM BAKIR
İHL Meslek Dersleri Öğretmeni

3. ÜNİTE ALLAH'A İMAN

1. Allah'a İman ve İslam Akaidindeki Yeri

- İlk insan Hz. Âdem'den itibaren gönderilen tüm peygamberler insanlara yüce yaratıcımız olan Allah'ı anlatmışlar, O'nu gereği gibi doğru bir şekilde tanıyıp iman etmelerini istemişlerdir.
- İslam dininin temelini kainatın yüce yaratıcısı olan Allah'ın varlığı ve birliğine olan inanç oluşturur.
- İslam, doğru Allah (c.c) inancını açıklayarak insanları iman etmeye davet etmiştir.
- İslam inancının temeli Allah'ın varlığını ve birliğini kabul etmek, Hz. Peygamberin O'nun kulu ve resulü olduğuna inanmaktır.
- İslam literatüründe bu gerçek kelime-i şahadet ile dile getirilmektedir.
- Müslüman olmak isteyen bir kimse, İslam'a ilk adımını bu söz ile atar.

İhlas suresinde;

- Allah'ın birliği vurgulanmıştır.
- Allah'ın hiçbir şeye muhtaç olmadığı açıklanmıştır.
- Doğru Allah (cc.) inancı açıklanmıştır.
- Ehl-i kitabın ve müşriklerin inancının yanlışlığı ortaya konmuştur.

2. Allah İnancının Fitriliği

- İnsanın fıtrata doğduğunda tertemiz bir sayfa gibidir.
- İnsana dünyada geçireceği güzel bir hayat için bazı donanımlar, bazı duygular potansiyel olarak yüklenmiştir.
- Her insan Allah'ın (c.c) varlığını içinde hisseder.
- En modern toplumlardan en ilkel kabilelere varıncaya kadar her seviyeden insanın bir yüce varlığa inanma ihtiyacı hissetmesi, bu inancın insanın doğasında var olduğunun en bariz örneklerindedir.

"Her doğan insan, (İslam) fıtrata üzere doğar, onu Mecusi, Hristiyan veya Yahudi yapan ana ve babasıdır." (Buhârî, Cenâiz, 92; Müslim, Kader, 25.)

Biliyor musunuz?

Çevremizdeki insanları gözlemlediğimizde özellikle küçük yaşlardaki çocukların kendilerine anlatıldığı takdirde Allah inancını doğal olarak kabul ettiklerini görebiliriz. Bunun sebebi Allah inancının fıtrat diye isimlendirilen insanın doğal yaratılış özelliklerine uygun olmasıdır.

3. Allah'ın Varlığı ve Birliği

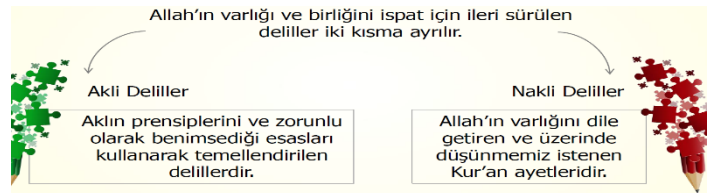
- İslam inancının temeli "Allah'ın birliği, eşi ve benzeri bulunmadığı" ilkesine dayanır.
- Kelime-i tevhid yani "Allah'tan başka ilah yoktur, Muhammed (s.a.v) onun kulu ve elçisidir." cümlesi bu tevhid inancının özet ifadesidir.
- Allah'ın varlığının ve birliğinin delilleri Kur'an'da birçok yerde zikredilmektedir.
- İslam âlimleri de bu konuda birçok akli delil ortaya koymuşlardır.

Allah'ın varlığı ve birliği konusundaki delillerin amacı:

- Müminin imanını sağlamlaştırmak (ispat)
- Münkiri inkârında âciz bırakmak (iskat)
- Doğabilecek şüpheleri gidermek
- İnsanın dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamak

a- Hudus Delili

- Hudûs, sonradan meydana gelmek demektir.
- Önceleri olmayıp sonradan meydana gelen varlıklara hâdis denir.
- Hudûs delili, âlemin sonradan yaratıldığı gerçeğinden yola çıkılarak elde edilen delile denir.

ÖRNEĞİN:

- Bir kaya parçası durup dururken çatlayıp ufalanmaz. Onun ufalanmasına sebep olan birtakım coğrafi şartlar ve etkiler vardır.
- Su herhangi bir etken olmadan kaynamaz. Onun kaynamasına sebep olan ve onda bu değişikliği meydana getiren bir sıcaklık etkisi vardır.
- Ağaç kendi kendine mobilya olmaz. Onu yapan bir marangoz vardır.
- Boyalar bir araya gelerek resim oluşturmaz. Onu meydana getiren bir sanatkar vardır.

• Hudus delili şöyle özetlenebilir:

- Canlı cansız bütün kainatın kendi kendine var olamayacağı ve mevcudiyetini sürdüremeyeceği bir gerçektir.
- Bizzat kâinatın kendisi yokken var olduğuna göre onu da meydana getiren bir kuvvet elbette vardır.
- Bu da ilmi ve kudreti sonsuz olan Cenab ı Allah'tır.

b- İmkan Delili

- Âlemin varlığının zorunlu değil mümkün olduğu fikrinden yola çıkılarak ortaya konan delile denir.
- Alem mümkün varlıktır yani onun varlığı ile yokluğu eşittir.
- İki kefesine eşit bir terazi bu durumu en güzel şekilde temsil etmektedir.
- Herhangi bir kefesine bir ağırlık konmadığı müddetçe eşitlik bozulmaz.
- Eşitlik bozulup bir tarafı ağır bastıysa bu o kefeye bir kuvvet uygulandı demektir.

- Terazi kefelerinden biri varlık diğeri yokluk olsun.
- Eşitlik bozulup da bir şey varlık âlemine geldiyse onun varlığını yokluğuna tercih eden bir iradenin var olduğu ortaya çıkmış olur.
- Onun varlığını yokluğuna tercih eden Yüce Allah'tır

• İmkan delili şöyle özetlenebilir:

Allah'ın varlığının en büyük delili bizzat varlığın kendisidir.

Allah'ın varlığına delil arayan kimsenin kendi varlığı da en büyük delillerdendir.

c- Gaye ve Nizam Delili

- Âlemde var olan gaye ve düzenden yola çıkarak Allah'ın varlığını ispat eden delildir.
- Âlemde bir düzenin var olduğu aşikârdır.
- Kâinat belli kurallara göre hareket etmektedir.

• Gaye ve nizam delili şöyle özetlenebilir:

- Konuyu daha iyi anlamak için kalabalık şehirlerde trafik ışıkları ve kuralları olmadan binlerce aracın seyrettiğini düşünelim.
- Orada düzenli bir trafikten bahsedilebilir mi?
- O şehirdeki trafikte kargaşa olmaz mı?
- Milyonlarca yıldızın kendi yörüngesinde seyrettiği uzay boşluğunda herhangi bir kural olmadan ve düzen koyucu bulunmadan başta Güneş ve Güneş sistemi olmak üzere bunca gök cismi nasıl hareket etmektedir?
- İnsan vücudundaki organlar ve milyonlarca hücre nasıl da birbiriyle bağlantılı, ahenkli ve bir düzen içine, kendilerine verilen görevi aksatmadan çalışmaktadırlar.

- Kâinatta var olan tüm bu düzen ve nizam, o düzeni koyan bir yüce kudretin varlığını ispat eden en kuvvetli delillerdendir.
- Gaye ve nizam delili, Allah'ın varlığının yanında O'nun birliğini de ispat eder.
- Âlemdeki düzen aynı zamanda o düzeni koyan ve devam ettiren iradenin bir olduğunu gösterir. Eğer birden fazla ilah olsaydı kâinatta düzen ve intizam olmazdı. Aksine kaos ve anarşi meydana gelirdi.

Naklî deliller

Allah'ın varlığını dile getiren ve üzerinde düşünmemiz istenen Kur'an ayetleridir.

"Gökleri, yeri ve bu ikisi içinde yaydığı canlıları yaratması, O'nun varlığının delillerindendir. O, dilediği zaman, onları bir araya getirmeye de gücü yetendir." (Şûra suresi, 29. ayet.)

4. Allah'ın İsimleri

- Yüce yaratıcının bir çok ismi vardır. En güzel isimler onundur, zira tüm güzellikleri yaratanda O'dur.
- Allah'ın (c.c) isimlerine el esmâü'l hüsnâ (en güzel isimler) denilmektedir.
- Bu isimleri Kur'an ı Kerim'den ve Peygamber Efendimiz'in hadislerinden öğrenmekteyiz.

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ، هُوَ اللَّهُ
الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهِيمُنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ
سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ، هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ
لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

(Haşr suresi; 22-24. ayetler.)

- Yüce Mevlamızın tüm bu isimlerinin yanında başka hiçbir varlıkta bulunmayan, başka hiçbir varlık için kullanılmayan, sadece O'na has bir ismi vardır ki o da Allah (c.c) lafzıdır.
- Bu isim diğer tüm isimleri kendi içinde barındırır ve onların ifade ettikleri tüm anlamları kapsar.
- Allah (c.c) ismi bazı İslam âlimlerince ism-i âzam kabul edilmiştir.

5. Allah'ın Sıfatları

İslam'da iman esaslarının birincisi ve en önemlisi **Allah'a imandır**.

Allah'a iman demek, Allah'ın varlığına ve O yüce varlıkta bulunması zorunlu sıfatların varlığına inanmaktır.

Allah'ın sıfatları iki kısma ayrılır.

5.1. Zâtî Sıfatlar

- Allah'ın zatına mahsus olup O'ndan başkasına verilemeyen sıfatlara **Zâtî Sıfatlar**
- Allah Teala'yı noksan sıfatlardan münezzehtir kıldıkları için bu sıfatlara **Tenzihî Sıfatlar**
- Allah Teala'nın ne olmadığını bildirdiklerinden dolayı bu sıfatlara **Selbî Sıfatlar**

denir.

Vücûd: Allah'ın (c.c) var olması demektir. Allah (c.c) vardır. O'nun yokluğu (*adem*) düşünülemez. Bu manada O'na **Vâcibü'l-vücûd** (varlığı zorunlu) denir. O sonradan olmamıştır. Allah Teala var olmak için başka bir kuvvete muhtaç değildir.

Kıdem: Ezeli olmak, başlangıcı bulunmamak demektir. Allah Teala'nın varlığının bir başlangıcı yoktur. Ne kadar geriye gidersek gidelim, O'nun var olmadığı bir zamanı düşünemeyiz. Allah (c.c) sonradan meydana gelmiş (hâdis) bir varlık değil, kadim (ezeli) bir varlıktır.

Bekâ: Varlığının sonu olmamak, ebedî olmak demektir. Allah'ın (c.c) varlığının başlangıcı olmadığı gibi sonu da yoktur.

Vahdaniyet: Allah'ın (c.c) bir olması demektir. Allah Teala zâtı, sıfatları ve fiilleri açısından tektir, eşsizdir. Aynı sıfatlara sahip ikinci bir varlık yoktur.

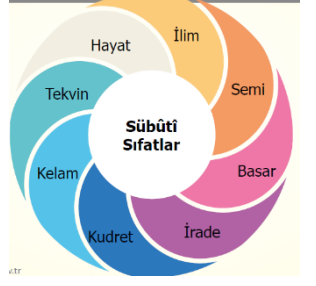
Muhalefetün li'l-havâdis: Sonradan yaratılmışlara benzememek demektir. Allah (c.c), kendi yarattığı varlıklara hiçbir surette benzemez. Kâinattaki varlıkların hiçbirisi de O'na hiçbir yönden benzemez.

Kıyam bi-nefsihî: Var olmak için hiçbir şeye ihtiyaç duymamak demektir. Allah (c.c) var olmak ve varlığını devam ettirmek için hiçbir varlığa, yere, zamana, sebebe muhtaç değildir. Aksine her şey O'na muhtaçtır.

5.2. Subûti Sıfatlar

Varlığı zorunlu olan Allah Teala'nın **vacip olan** sıfatlarına **subûti sıfatlar** denir.

Subûti sıfatlar, Yüce Allah'ın; kâinata tasarruf etmesi, evren ve oradaki varlıklarla iletişim kurması, sahip olduğu vasıfların etki ve sonuçlarının kâinata yansımalarıdır.

Hayat: Diri olmak demektir. Allah (c.c) diridir, hayy'dir. **Hayatın sebebi ve kaynağı** odur.

İlim: Allah (c.c) ilim sahibidir. **Olmuş olanları da olacak olanları** da bilir. Allah'ın (c.c) **ilmi her bir varlığı kuşatmıştır.** O'nun bilmediği herhangi bir şeyin olması asla düşünülemez. Allah'ın (c.c) **bilmesi bizim bilmemiz gibi değildir.**

Semi: İşitmek demektir. Allah (c.c) **her şeyi işitir.** O'nun işitmesi diğer varlıklarinkine benzemez. O'nun işitmek için bir organa veya herhangi bir vasıtaya ihtiyacı yoktur. **Herhangi bir kuvvet veya sebep onun işitmesine engel olamaz.**

Basar: Görmek demektir. Allah Teala **her varlığı görür.** O'nun **bir varlığı görmemesi muhaldir,** imkânsızdır. O'nun görmesi diğer varlıklara benzemez. Görmek için göze veya herhangi bir vasıtaya ihtiyacı yoktur

İrade: Dilemek demektir. Mümkün olan her şeyin olması veya olmaması yönünde tercihte bulunmak, karar vermek demektir. Allah Teala mürîddir. İradesi vardır. Bir **şeyin var olmasını dilerse var eder, dilemediğini de var etmez.** O'nun iradesi önünde hiçbir engel yoktur

Kudret: Güç ve takdir sahibi olmaktır. Allah'ın (c.c) **dileği şeyi bizzat yerine getirebilecek güce sahip olmasıdır.** Allahu Teala neyin var olmasını dilerse onu bizzat kudret sıfatıyla yaratır. Bu, iradesiyle veya irade sıfatıyla gerçekleşir. Allah'ın (c.c) kudretinin önünde hiçbir engel yoktur.

Kelam: Konuşmak demektir. Allah (c.c) **konuşan bir varlıktır.** Allah (c.c) bu sıfatı ile peygamberlerine kitaplar indirmiş, bazı peygamberleri ile de konuşmuştur. **Kelam sıfatı Allah'ın (c.c) zatı ile kaim ve ezelidir.**

Tekvin: Yaratmak demektir. Allah Teala var etmek istediğini kudret ve tekvin sıfatıyla yaratır. **Var etmek, var ettiğini beslemek, büyütme ve varlığını devam ettirmek hep bu tekvin sıfatının neticesidir.**

6. Allah'a İmanın İnsana Kazandırdıkları

Allah'a (c.c) inanmanın **insanın pratik hayatında büyük bir değeri, kişiliğine ve mutluluğuna çok önemli ve olumlu katkıları** vardır.

Katkıların bir kısmını şöyle sıralamak mümkündür:

- Allah'a inanma, **insanı güzel ameller işlemeye ve doğru yola** yöneltir.
- Allah'a inanan bir kimse, her şeyi bilen, her şeyi gören ve gözeten bir varlığın bulunduğunu ve yaptıklarının **her birinden bir gün hesap vereceğini düşünerek** kötülüklerden uzaklaşır.
- Allah'a inanan kişi; **başkalarını putlaştırmaktan, mal, mevki ve şöhrete tapmaktan,** Allah ile insan arasına bir aracı koymaktan kaçınır.
- Allah'a inanan, **yegâne rızık verenin Allah olduğunu** bilir. O sebeple **cimrilik, hırs, aç gözlülük ve tamah gibi çirkin davranışlardan** uzaklaşır.
- Allah inancı kişide **yiğitlik, cesurluk, ölümden korkmama, hak ve doğruluk için şehit olma** arzusunu uyandırır.
- Allah'a iman, kişide yaratılıştan var olan din duygusunu, **mutlak ve üstün kudrete inanma hissini tatmin eder ve gönül huzuru** sağlar.
- Allah'a inanan insan **ihlas, ihsan ve takva** gibi Kur'an-ı Kerim'in temel kavramlar ve üstün ahlaki özellikler olarak bildirilen ilkeler doğrultusunda yaşamaya özen gösterir.